

شماره مقاله: ۱۰۹۴

ارائه چارچوب شناسایی عوامل موثر بر موفقیت پروژه با رویکرد پایداری

ابوالفضل حسام پور^{۱*}، مهرداد نیکبخت^۲، هادی شیرویه زاد^۳^{۱،۲،۳}دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد، دانشگده فنی مهندسی، گروه مهندسی صنایع، اصفهان، ایران*نویسنده مسئول مکاتبات: A.Hesam7755@Gmail.Com

چکیده:

امروزه سازمان‌ها و شرکت‌ها به منظور افزایش مزیت رقابتی خود، علاوه بر این که منافع اقتصادی و انتظارات سهامداران را مورد توجه قرار می‌دهند؛ بایستی جنبه‌های پایداری از قبیل منافع اجتماعی و همچنین منافع زیست محیطی را در پروژه‌های خود لحاظ نمایند و از طریق اجرای پروژه‌های پایدار، به توسعه پایدار دست یابند. برای اینکه بتوان پروژه‌ها را به سمت پایداری هدایت نمود، می‌بایست عوامل و متغیرهای تاثیرگذار بر پایداری مدیریت پروژه شناسایی گردند و در جهت ارزیابی، اصلاح و بهبود آنها گام برداشته شود. هدف اصلی این تحقیق ارائه یک چارچوب و روشی است که به کمک آن عوامل و شاخص‌های موثر بر پایداری در پروژه و موفقیت پروژه تعیین و شناسایی شوند. بر این اساس، چارچوب ارائه شده دارای مراحل است که از طریق آن عوامل موفقیت در پروژه‌ها به تفکیک حوزه دانشی مدیریت پروژه شناسایی شده و تاثیر هر کدام از این عوامل در ابعاد پنج‌گانه پایداری تحلیل می‌گردد و در نهایت این عوامل بعنوان شاخص‌های پایداری در پروژه تعیین می‌شوند. مطابق با نتایج نظری و مدل مفهومی ارائه شده، کلیه مراحل در شرکت هسا بعنوان مطالعه موردی انجام گردیده و صحت نتایج نظری تایید و تصدیق گردیده است.

کلمات کلیدی:

توسعه پایدار؛ مدیریت پروژه؛ عوامل موفقیت پروژه؛ آنالیز و تحلیل محتوا

۱ مقدمه

در پی تغییرات عمده در دنیا، توسعه پایدار بعنوان یک هدف مهم استراتژیک جهانی درآمده است. توسعه پایدار بدنبال حفاظت، توسعه و توازن اهداف اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی با منابع موجود بوده تا راحتی و آسایش نسل‌های امروز و فردا را تضمین نماید. اهمیت ارتباط بین این اهداف و منابع بسیار بالاست. امروزه کشورها نه تنها با ارزش‌های اقتصادی سرو کار دارند؛ بلکه باید منافع اجتماعی و پی آمدهای زیست محیطی را در نظر بگیرند. تغییرات آب و هوایی در یک درجه معنی داری، آینده را تهدید می‌کند. منابع دنیا، بی پروا در حال مصرف هستند در حالی که دستیابی نسل آینده به این منابع به راحتی امکان پذیر نبوده و این مشکلی است که دنیا در آینده با آن مواجه خواهد بود [1].

سازمان‌ها به جایی رسیده‌اند که به منظور افزایش موفقیت در پروژه‌ها نیاز دارند تا دستیابی به اهداف پروژه‌ها را بهبود دهند. تصمیمات مدیریتی یک نقش کلیدی در مدیریت پروژه و نتایج آن، بازی می‌کند که در حوزه مدیران پروژه می باشد [2]. مسئول انجمن مدیریت پروژه امریکا، تام تیلور تاکید کرده است که پروژه و مدیران پروژه باید در کاربرد شیوه‌های مدیریت پایداری، تلاش کنند [3]. همچنین ماری ماک کینلای دبیر کنگره جهانی مدیریت پروژه در سال ۲۰۰۸ گفته است: «توسعه آینده مدیریت پروژه، نیاز به مدیران پروژه ای دارد تا مسئولیت پایداری در پروژه‌ها را بپذیرند» [3].

استراتژی‌های اغلب سازمان‌ها تنها بر ارزش‌های مورد انتظار سهامداران تمرکز داشته است که نتوانسته است بقای طولانی مدت را برای این سازمان‌ها در بر داشته باشد. اما خوشبختانه در سال‌های اخیر یک تغییر ذهنی بوجود آمده است و این هوشیاری موجب گردیده است که فشار بر شرکت‌ها و سازمان‌ها افزایش یابد و به جای تمرکز بر جوابگویی عملکرد اقتصادی به سهامداران، عملکرد پایدار برای کلیه ذی نفعان را گزارش دهند [4].

لازمه پویایی در دنیای اقتصادی امروز، وجود پروژه‌هایی است که بتواند تغییر عمده‌ای در زندگی انسان‌ها بوجود آورد. با توجه به بحران‌های کنونی جهان و کمبود منابع در آینده، مدیران پروژه می‌بایست بگونه‌ای نسبت به توسعه دیدگاه‌های جدید و ابتکاری خود در زمینه پایداری اقدام نمایند تا آنکه اطمینان یابند که پایداری مطلوبی را حاصل نموده‌اند. ماهیت پروژه موقتی و گسسته است که با استفاده از تکنیک‌های مختلف